

MIYE LEE

DIDŽIOJI
SAPNŲ
KRAUTUVĖ

JŪSŲ UŽSAKYTAS SAPNAS IŠPARDUOTAS

Iš korėjiečių kalbos vertė
Martynas Šiaučiūnas-Kačinskas

Sofoklis

VILNIUS, 2024

Turinys

Autorės žodis	7
Prologas. Ilga trečiojo mokinio krautuvės istorija	9
1. Neregėtai sėkminga diena	29
2. Vidurnakčio meilės vadovas	55
3. Pranašiškas sapnas	75
4. Prašymas grąžinti užmokestį dėl traumų	93
5. Visuotinis sapnų kūrėjų susirinkimas	117
6. Šio mėnesio bestseleris	141
7. „Yesterday“ ir benzeno žiedas	165
8. Sapno „Kito gyvenimas“ bandomasis leidimas	177
9. Anonimo tamstai siųstas sapnas	191
1 epilogas. Vigo Majerso darbo pokalbis	211
2 epilogas. Ideali Spydo diena	217

Autorės žodis

Kodėl žmogus sapnuoja? Kodėl sutverta taip, kad net trečdali gyvenimo praleidžiame miegodami? Paslaptingi ir keisti vaizdai, kurie tikrai negalėjo iš niekur nieko atsirasti mano galvoje, žmogus, kuris nuolat pasirodo tik sapnuose, vietos, kuriose tikrai niekada nesilankiau. Ar tie įvykiai, kuriuos vakar taip aiškiai mačiau sapne, tikrai tik mano sąmonės vaisius? Gyvenau įsikibusi tos klausimų virtinės, kuri tikrai bus bent kartą šmėstelėjusi kiekvieno žmogaus galvoje, laikiau ją tarsi kokią lėlę, prie kurios būčiau be galo prisirišusi.

Iš prigimties smalsi žmonija dėl savo žinių siekio sugebėjo perprasti nuostabiai daug dalykų, tačiau to tikrai nepakanka, kad pajustum palengvėjimą, lyg pasikasęs niežtinčią vietą. Kuo daugiau sužinai, tuo stipresnis tampa smalsumas, tuo sudėtingesni klausimai, geidi, kad glausti ir aiškūs atsakymai tiesiog perskroštų tavo gyvenimą.

Man taip buvo su miegu ir sapnais. Vis dirbau ir dirbau tą darbą, kad gražiomis fantazijomis užpildyčiau tarpą tarp vakarykštės ir šios dienos, tą laikotarpį, kurio niekaip nesupranti, kad ir kaip laužytum galvą. Ir tada, kai pajutau, kad fantazijos po truputį ima meiliai šlietis prie realybės, su džiu gesiu širdyje pradėjau rašyti šį pasakojimą.

Parduotuvių kaimelis, į kurį gali įžengti tik užmigęs. Nuostabios vietos, kurios pakeri miegančiuosius. Maisto vagonėliai,

pardavinėjantys užkandžius, kad apimtų miegas, niūrūs noktilukos, be atvangos chalatais velkantys be drabužių miegančius klientus, košmarus kuriančio Maksimo dirbtuvė pačioje skersgatvio gilumoje, beveik niekada nepasirodantis, šydais apsigaubęs sapnų kūrėjas, dirbantis trobelėje ant amžinai sniegynais padengto kalno, sapnus apie nėštumą kurianti Aganepė Koko, netgi elfų leprahonų, kuriančių sapnus apie skrydį danguje, darbo kambariai.

Ir vienas po kito radosi nuotyčiai, nutikę toje vietoje, kurią labiausiai mėgsta užmigę klientai, ten, kur dar kažkas tikrai bus neapsilankęs, bet kartu nerasi žmogaus, kuris ten būtų nuėjęs tik kartą, ten – į Dalerguto sapnų krautuvę. Tikiuosi, kad toji vieta, kur kiekviename aukšte sapnai išrūšiuoti pagal žanrus, vitrinos perpildytos dėžių, kuriose kiekvienas sapnas įpakuotas ypatingai, tikiuosi, kad ši vieta patiks ir jums. Tikriausiai nereikia ir sakyti, kokia laiminga būsiu, jei šis pasakojimas nors truputį praturtins ir praskaidrins jūsų kasdienybę, jei nors ir truputį padės miegant ir sapnuojant gražius sapnus.

Prologas

ILGA TREČIOJO MOKINIO KRAUTUVĖS ISTORIJA

Išsidraikiusiais nuo drėgmės plaukais, vilkėdama patogius marškinėlius Peni sėdėjo kavinės, kurioje dažnai lankosi, antrame aukšte prie lango. Kaip tik šios dienos rytą iš sapnų krautuvės buvo gavusi pranešimą: „Praėjote dokumentų peržiūrą. Kitą savaitę kviečiame atvykti į pokalbį dėl darbo.“ Norėdama pasiruošti galimiems klausimams, iš knygyno gretimame skersgatvyje susišlavė viską: nuo knygų apie įgūdžius, kurių prireiks darbo pokalbyje, iki pratybų sąsiuvinių, ir žiūrinėjo leidinius atsitiktine tvarka.

Tačiau šiuo metu visiškai negalėjo susikaupti. Lankytojas prie gretimo staliuko gėrė arbatą, vis kinkuodamas kojomis, o jo mūvimos miego kojinės buvo tokios spalvingos, kad kiekvieną kartą švystelėdamos visiškai išblaškėdavo dėmesį.

Tas vyras su storu miego chalatu šiek tiek primerkęs akis siurbčiojo arbatą. Kiekvieną kartą jam papučiant į puodelį, Peni pasiekdavo gairus miško kvapas. Be jokios abejonės, jis turėjo gerti specialiai paruoštą žolelių arbatą nuo nuovargio.

– Hm, labai skani arbata... Šilta... Papildymas... Kiek?... – lyg kalbėdamas per miegus sumurmėjo keletą žodžių ir, pačep-sėjęs lūpomis, vėl švystelėjo koja.

Peni pasuko kėdę taip, kad daugiau nebematytų jo kojinių.

Kavinėje ir daugiau lankytojų su pižamomis, ne tik tas vyras. Moteris, sėdinti prie laiptų į pirmą aukštą, vilkėjo išnuomotą

miego chalataų ir smarkiai kasėsi sprandą. Gal jautėsi nejaukiai, nes kartkartėm vis pasirangydavo.

Šis miestas, kuriame gyvena Peni, nuo žilos senovės plėtojosi žmonėms pardavinėdamas prekes, susijusias su miegu. O dabar išaugo į tikrą didmiestį, į kurią plūsta daugybė lankytojų. Vietiniams buvo įprasta gyventi įsimaišius tarp pizamuotų lankytojų iš svetur, taip pat ir Peni, čia gimusiai ir užaugusiai.

Ji gurkštelėjo atšalusios kavos. Tuo pat metu, kai kartus gėrimas nutekėjo gomuriu, nutilo dėmesį blaškęs aplinkinis triukšmas, kūną švelniai apgaubė oras. Sumokėti papildomus pinigus ir paprašyti dar dviejų šaukštelių raminaimo sirupo buvo išmintingas sprendimas. Arčiau prisitraukė ant stalo atverstą pratybų sąsiuvinį. Ir vėl pradėjo skaityti klausimą, dėl kurio atsakymo ką tik buvo giliai svarsčiusi.

Klausimas. Išrinkite sapną ir jo autorių, kuriam 1999 metais „Šių metų sapno“ apdovanojimų ceremonijoje vertinimo komisija vienbalsiai skyrė didįjį prizą.

- a. Kikas Slamberis „Sapnas apie tapimą daugiapelekiu delfinu, skrodžiančiu Ramųjį vandenyną“
- b. Jasnūzė Otrā „Sapnas apie tapimą tėvais vienai savaitei“
- c. Vava Slyplendė „Sapnas apie žvelgimą į Žemę dreifuojant kosmose“
- d. Dodžė „Arbatėlė su istorine asmenybe“
- e. Aganepė Koko „Sapnas apie nevaisingą porą, susilaukusią trynukų“

Peni vėl ėmė laužyti galvą, kramsnodama rašiklio galiuką. 1999-ieji, jau senokai. Teisingas atsakymas tikrai neturėtų būti tokie jauni kūrėjai kaip Kikas Slamberis ar Vava Slyplendė. Peni rašikliu brūkšt brūkšt nubraukė du variantus. O kaip dėl Jasnūzės Otrōs sukurto „Sapno apie tapimą tėvais vienai savaitei“?

Jei Peni gerai prisimena, šis kūrinys pasirodė palyginti neseniai. Jasnūzės Otros sapnai dar prieš pasirodymą būna plačiai reklamuojami, tad į Peni atmintį gan aiškiai įsirėžęs modelio veidas, energingai šaukiantis: „Daugiau nebereikės iki skausmo barti neklausančių vaikų! Užteks leisti jiems sapnuose tapti tėvais tik savaitei!“

Peni iki pat galo svarstė dėl likusių dviejų variantų ir galiausiai pasirinko e – Aganepės Koko „Sapną apie nevaisingą porą, susilaukusią trynukų“. Ir ištiesė ranką, kad dar kartą gurkštelėtų kavos.

Tuo metu popieriaus lapą kepštelėjo gauruota priekinė letena. Peni taip nustebo, kad atgalia ranka vos neišvertė kavos puodelio.

– Juk ne, teisingas atsakymas – a. – Nė nepasisveikinęs didžiulės letenos savininkas tęsė: – 1999-aisiais debiutavo Kikas Slamberis, taip pat tie metai garsūs tuo, kad iškart po debiuto jis buvo apdovanotas didžiuoju prizu. Tuomet jį nusipirkau, taupęs net šešis mėnesius. Pirmą kartą savo gyvenime sapne mačiau tokius ryškius vaizdus. Tas jausmas, kai pelekai skrodžia vandenį, netgi linguojantis jūros dugnas. O kaip nubudus pasidarė skaudu dėl to, kad negimiau delfinu! Peni, Kikas Slamberis – tikras genijus. Žinai, kiek jam tuo metu buvo metų? Vos trylika! – pagyrūniškai kalbėjo letenos savininkas, tarsi būtų pasakojęs apie save.

– Čia tu, Asamai. Jau galvojau, kas čia toks. – Ištiesusi ranką Peni nustūmė kavos puodelį toliau. – Bet kaip sužinojai, kad aš čia?

– Mačiau, kaip ką tik išėjai iš knygyno visko prisipirkusi. Taip ir pagalvojau, kad būsi čia, juk namie niekada nesimokai. – Asamas nužvelgė knygų kalną, sukrautą ant stalo. – Ruošiesi darbo pokalbiui?

– Kaip sužinojai? Man pačiai pranešė tik šjryt.

– Nėra tokio dalyko, nutikusio šioje gatvelėje, apie kurį mes, noktilukos, nežinotume.

Asamas – vienas iš noktilukų, dirbančių čia. Jų darbas – visuomet nešiotis daugiau nei šimtą miego chalatų ir, sekiojant paskui užmigusius klientus, aprengti juos, kad šie nevaikštinėtų nuogi. Jų sudėjimas labai tiko šiam darbui: labai stambios priekinės letenos, palyginti su kūnu, ilgiausi nagai, kad galėtų vaikštinėti susikabinę keletą komplektų, iš pažiūros labai mei-lūs. Tiesą pasakius, gan ironiška, kad dėl vešlių gaurų jiems patiems nėra reikalo apsirengti, tačiau Peni atrodė, kad nuogi klientai, gaudami chalatus iš visiškai tokių pačių nuogų gauruotų gyvūnų, turėtų jaustis ne taip nejaukiai, nei jei drabužį ištiestų gražiai apsirengęs žmogus.

– Galiu prisėsti? Šiandien teko daug vaikščioti, labai skauda kojas.

Asamas pliumptelėjo ant kėdės priešais, Peni nespėjus nė atsakyti. Jo gauruota uodega vizgėjo pro skylę atloše.

– Klausimai labai sunkūs. – Peni dar kartą pažiūrėjo į neteisingai atsakytąjį. – Asamai, kiek tau iš tikro metų, kad žinai tokius dalykus?

– Nemandagu klausti noktilukos amžiaus, – šaltai atsakė Asamas. – Aš irgi kadaise daug mokiausi, kad įsidarbinčiau parduotuvėje. Tik tiek, kad mečiau, nes pasirodė, jog šis darbas tinkamesnis, – kalbėjo glostydamas miego chalatus, sukabintus ant pečių. – Nesvarbu, bet kad šita vištos galva Peni dabar eina į darbo pokalbį Dalerguto sapnų krautuvėje! Neregėta nematyta.

– Atrodo, kad galiausiai imama atsilyginti už visus gerus darbus praeitame gyvenime.

Peni iš tiesų galvojo, jog tai, kad ji praėjo dokumentų peržiūrą, buvo tikras stebuklas.

Dalerguto sapnų krautuvė – darbovietė, kurios troško dauguma jaunuolių. Geras atlyginimas, prašmatnus senovinis pastatas, kurį nė kiek neperdėdamas gali laikyti šio miesto orientyru, įvairiausios premijos, netgi kruopščiai rūpinamasi darbuotojų

gerove – per šventines dienas nemokamai dalinami brangūs sapnai. Privalumų tiek daug, kad net nesuskaičiuosi. Tačiau nė vienas jų negalėjo nusverti garbės dirbti su pačiu Dalergutu.

Visi čionykščiai žinojo apie jo kilmę ir tolimą protėvį. Tiesą pasakius, nuo šios giminės prasidėjo ir pats miestas. Vien nuo minties apie darbą su juo Peni krūtinę užplūsdavo neapsakomi jausmai, atrodydavo, kad visas kūnas išauga.

– Prašau, prašau, meldžiu, kad tik priimtų, – delnus tvirtai suspaudė Peni.

– Bet palauk, darbo pokalbiui ruošiesi vien iš šitų knygų?

Asamas paėmė pratybų sąsiuvinį, kurį nagrinėjo Peni, šiek tiek pavartė ir vėl padėjo ant stalo.

– Atrodo, kad tiesiog reikia išmokti viską, kas įmanoma. Nežinai, gal lieps papasakoti apie penkis legendinius sapnų kūrėjus, gal paklaus, kokius sapnus geriausiai pirkto per pastaruosius dešimt metų, koku metu kokie klientai dažniausiai apsilanko. Sako, kad tuo metu, kuriuo norėčiau dirbti, daugiausia žmonių atvyksta iš Vakarų Australijos ir Azijos. Mokiausi netgi apie laiko juostų skirtumą ir datos keitimosi liniją. Žinai, kodėl klientai visą parą, visas dvidešimt keturias valandas be perstojo atvyksta į mūsų miestą? Gal paaiškinti?

Apimta entuziazmo Peni jau ruošėsi kad ir dabar pat išrėžti ilgiausią kalbą. Tačiau Asamas, labai griežtai atsisakydamas, papurtė galvą.

– Dalergutas tikrai neklausinės tokių niekų. Šitą žino bet kuris mokinukas gatvėje.

Peni paniurus, Asamas ištiesė priekinę leteną ir papplekšnojo jai per petį.

– Nesijaudink, Peni. Šen bei ten vaikštinėdamas daug apie jį girdėjau. Kad ir kaip atrodyčiau, bet turiu nemažai ryšių. Juk dirbu šioje gatvelėje jau keliasdešimt metų. – Asamas kuo skubiausiai tęsė, nelaukdamas, kol Peni vėl paklaus apie jo amžių: – Sako, kad Dalergutui patinka miglotai kalbėtis apie sapnus. Aš

pats irgi gerai nežinau, bet greičiausiai jis neužduos jokių klausimų su aiškiu atsakymu. Noriu pasakyti, jog iš tiesų atėjau tam, kad daugiau šitą.

Asamas visus nuomojamus chalatus nuo savo pečių padėjo ant grindų ir ėmė kažko ieškoti. Pasirausus po kalną chalatų, pasirodė mažas ryšulėlis. Kai Asamas jį atrišo, iš jo pasipylė krūva miego kojinių.

– Čia ne tas, šitas nešiojuosi tam, kad užmaučiau lankytojams, kuriems žvarbsta galūnės... O, va. Štai kur!

Asamas iš ryšulėlio ištraukė ploną, vos delno didumo knygelę. Ant kieto žydro viršelio užrašytas prabangiai aukso lapelių puoštas pavadinimas.

Pasakojimas apie laiko deivę ir tris mokinius

– Kaip seniai nebuvau mačiusi šios knygos!

Peni akimirksniu ją atpažino. Ne tik ji, taip sugebėtų kiekvienas, užaugęs šioje vietoje. Ji tokia žymi, kad privalomai rekomenduojama visiems šio miesto vaikams.

– Nežinai, visai gali būti, kad Dalergutas užduos klausimą, susijusį su šia istorija. Galbūt pasiteiraus, kaip vertini šį pasakojimą ar ką apie jį galvoji. Jei nuo vaikystės daugiau nesi jo skaičiusi, būtinai dar kartą atidžiai peržiūrėk. Juk Dalergutui nėra nieko svarbiau už šį pasakojimą. – Asamas prisislinko prie Peni ir kiek įmanoma arčiau prikišo savo snukutį. – Tai paslaptis, bet kalbama, kad visi sapnų parduotuvės darbuotojai iš Dalerguto dovanų gavo šią knygą.

– Tikrai? – Peni kaipmat ją paėmė iš Asamo.

– Be jokios abejonės! Kaip turėtų vertinti, kad net dovanoja darbuotojams... Oi, kaip užsiplurpiau. Jau reikia eiti dirbti. – Asamo žvilgsnis nuo Peni nukrypo lango į terasą pusėn, jai už nugaros. – Atrodo, ką tik pastebėjau vaikstantį žmogų, kuris užmigo vien apatiniais. – Ruda Asamo nosis virptelėjo.

Jis paskubomis rinko į krūvą suverstus miego chalatus. Peni padėjo į ryšulį vėl sukišti miego kojines.

– Sėkmės per pokalbį ir būtinai pranešk, kaip sekėsi, Peni.

Netgi stodamasis nuo kėdės Asamas negalėjo atplėšti akių ir vis žiūrėjo pro langą.

– Laimei, kad šiandien jis bent jau su apatiniais, – murmėjo jis.

– Ačiū, Asamai.

Šis, tarsi sakydamas „Nėra už ką“, pamosavo uodega ir dingo apatiniame aukšte.

Peni paglostė Asamo paliktą knygą.

Jo žodžiuose buvo tiesos. Kodėl jai pačiai nekilo mintis perskaityti šią knygą? Pasakojime slypi šios plačios prekybinės gatvės pradžia, šio miesto gimimas, Dalerguto ir jo sapnų krautuvės kilmė. Jei Dalergutas – žmogus, vertinantis istoriją, tuomet labai didelė tikimybė, kad atsakymas glūdi būtent šioje knygoje. Peni be jokios sąžinės graužaties užvertė ir į kuprinę įkišo neteisingų atsakymų pilną pratybų sąsiuvinį. Tada vienu mauku išgėrė likusią kavą. Ištiesusi nugarą, atsivertė Asamo dovanotą knygą.

Pasakojimas apie laiko deivę ir tris mokinius

Seniai seniai, kad niekas jau nebepresimena kada, gyveno deivė, valdžiusi žmonių laiką. Kažkurią dieną, kai kuo ramiausiai pietavo, ji netikėtai suprato, kad jai pačiai laiko liko ne per daugiausia. Laiko deivė pasišaukė tris savo mokinius ir atskleidė jiems tą žinią.

Visuomet drąsus ir žvalus pirmasis mokinys paklausė mokytojos, ką reikės daryti toliau. Švelniaširdė antroji, prisimindama laiką, leistą su mokytoja, tyliai liejo ašaras. O paskutinis, trečiasis, nieko nesakydamas laukė kitų mokytojos žodžių.

– Trečiasai, visada elgiesi labai atsargiai ir viską apmąstai, todėl paklausu tavęs. Jei laiką valdyti reikėtų, jį į tris dalis padalinus, ką pasirinktum: praeitį, dabartį ar ateitį?

Laiko deivei paklausus, trečiasis šiek tiek pasvarstė ir atsakė pasiimsiąs tą dalį, kuri liks pasirinkus pirmajam ir antrajai.

Viską stebėjęs pirmasis, lyg bijodamas prarasti progą, tarė pasiimsiąs ateitį. Ir pridėjo:

– Tam, kad galėčiau valdyti ateitį, padarykite taip, jog manęs nepančiotų praeitis.

Jam visuomet atrodė, kad nuostabiausias dalykas – kuo skubiausiai griebtis ateities, neprisirišti prie praeities. Laiko deivė, pirmajam tiesdama ateitį, kartu suteikė ir galių lengvai pamiršti praeitį.

Tuomet antroji atsargiai pasakė pasiimsianti praeitį. Jai atrodė, kad amžinai būsi laimingas, nejausi apgailėstavimo ar beprasmiškumo, jei tik galėsi gyventi kartu su prisiminimais. Laiko deivė, antrajai tiesdama praeitį, kartu suteikė ir galių viską kiek įmanoma ilgiau prisiminti.

Laiko deivė rankose laikė aštrią dabarties šukę, juokingai mažą, palyginti su praeitimi ar dabartimi, ir paklausė trečiojo:

– Ar valdysi dabarties akimirką?

Tuomet trečiasis atsakė:

– Ne. Dabartį visiems žmonėms po lygiai padalinkit.

Laiko deivė suabejojo:

– Ar tai reiškia, kad per visą tą laiką, kol tave mokiau, nė vieno laiko tarpsnio ypatingu nelaikei?

Tik tada, kai mokytoja paklausė šiek tiek nusivylusi, trečiasis sunkiai pravėrė burną:

– Mano mėgstamiausias laikas – tada, kai visi miega. Kadangi tuo metu nejauti jokių nuoskaudų dėl praeities, išnyksta nerimas dėl ateities. Tačiau jeigu laiminga praeitimi gyvenantys žmonės nesugebės prisiminti, kaip miegojo, apie nuostabią ateitį svajojantys nelauks to meto, kai reikės į lovą gulti, ir net-